

len voor een ticket eerste klasse werd stevig in de watten gelegd. Het zwembad, de gymzaal en het menu van de meesterkoks in het luxerestaurant stonden in schril contrast met het eten in de refter van de derde klasse, waar soep en hoofdgerecht uit hetzelfde bord werden gegeten. Matroos Ernest de Wever, van 1932 tot 1935 in dienst van de Red Star Line, herinnert het zich nog: 'Dat was Engelse kost. Mensen van hier hadden dat nog nooit gegeten.' De Wever, nu in een Antwerps rusthuis, liep op het bovendeck trouwens ooit een beroemdheid tegen het lijf: 'Ik heb naast Albert Einstein gestaan. Daar mocht je als gewoon personeelslid niet mee praten, hoor.' De armoedige migranten werden met minder eerbij behandeld. Ook met nieuwjaar mochten ze hun tussendeck niet verlaten. Irene Bobelijn: 'Ze zaten eigenlijk opgesloten. Alleen de kinderen mochten naar boven om in de frisse lucht te gaan vieren.'

DE AANKOMST

Iedere bootmigrant naar Amerika kwam aan op het beruchte Ellis Island. De eerste en tweede klasse mochten zonder veel problemen het land binnen. Voor de derde klasse braken er, vlak na de euforie bij het zien van het Vrijheidsbeeld, angstige momenten aan. De emigranten moesten bewijzen dat ze zich in de Verenigde Staten nuttig konden maken. Volgens Ernest de Wever moest je 'familie hebben in Amerika, of geld op zak. Anders moest je bewijzen dat je een *stielman* was.' Verder wachtte er dit

keer een doorgedreven medische controle, vooral van de ogen. De Amerikanen waren zeer bevreesd voor besmettelijke oogziekten. Wie het onderzoek niet doorstond moest terug. Zo werden vele families onherroepelijk uit elkaar gescheurd.'

HET VERBLIJF

Irene Bobelijn reisde twee dagen met de trein naar Illinois. In het station stond een grote groep mensen de trein op te wachten, mannen en vrouwen apart. 'Ik had mijn ouders sinds mijn drie jaar niet meer gezien en wist niet of ik hen zou herkennen. Gelukkig herkende ik mijn vader meteen. Het gezicht van mijn moeder kon ik er niet meteen uitpikken.' De luxe in Amerika maakt indruk. Niet veel later treft de Wall Street beurscrash echter ook de familie Bobelijn. Het werk wordt schaarser. De verblijfsvergunning van langdurig werkloze migranten wordt ingetrokken. Vader Bobelijn behoudt een halftijdse job, maar beslist toch naar België terug te keren. Voor Irene Bobelijn een hele aanpassing: 'Geen wasmachine meer en geen ijskast. Het water haalden we uit een put. In Amerika reden we met de auto naar school, maar voortaan moesten we te voet.'

Antwerpen = Amerika = Red Star Line, tot zo 28 december in het Nationaal Scheepvaartmuseum, Steenplein 1, 2000 Antwerpen.
Info: 03/201.93.40.

